

ПОСТАНОВА КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

**з питання складення присяги судьями Конституційного Суду
України, що їх призначив Президент України указами
від 26 листопада 2021 року № 596/2021, № 597/2021**

м. К и ї в
30 листопада 2021 року
№ 11-п/2021

Конституційний Суд України у складі:

Головатий Сергій Петрович (голова засідання),
Городовенко Віктор Валентинович,
Завгородня Ірина Миколаївна,
Кичун Віктор Іванович,
Колісник Віктор Павлович,
Кривенко Віктор Васильович,
Лемак Василь Васильович,
Литвинов Олександр Миколайович,
Мойсик Володимир Романович,
Первомайський Олег Олексійович,
Сас Сергій Володимирович,
Сліденко Ігор Дмитрович,
Філюк Петро Тодосьович,

розглянувши на засіданні звернення суддів Конституційного Суду України на ім'я заступника Голови Конституційного Суду України щодо скликання відповідно до статті 39 Закону України „Про Конституційний Суд України“, § 27 Регламенту Конституційного Суду України засідання Конституційного Суду України для розгляду питання „щодо набуття повноважень судьями Конституційного Суду України“, що їх призначив Президент України указами від 26 листопада 2021 року № 596/2021, № 597/2021,

у с т а н о в и в:

1. Відповідно до статті 148 Конституції України до складу Конституційного Суду України входять вісімнадцять суддів Конституційного Суду України (частина перша); Президент України, Верховна Рада України та з'їзд суддів України призначають по шість суддів Конституційного Суду України (частина друга); суддя Конституційного Суду України призначається на дев'ять років без права бути призначеним повторно (частина шоста); суддя Конституційного Суду України набуває повноважень з дня складення ним присяги на спеціальному пленарному засіданні Конституційного Суду України (частина сьома).

За період 2013–2018 років Президент України призначив на посаду шістьох суддів Конституційного Суду України, повноваження яких не припинено та яких не звільнено з посади на підставах, визначених статтею 149¹ Конституції України.

Президент України указами від 26 листопада 2021 року № 596/2021, № 597/2021 призначив на посаду двох суддів Конституційного Суду України.

2. Конституційний Суд України як під час здійснення конституційного судочинства, так і при розв'язанні організаційних питань своєї внутрішньої діяльності керується принципом верховенства права (частина перша статті 8 Конституції України), з якого, зокрема, випливає те, що Конституція України має найвищу юридичну силу (перше речення частини другої статті 8 Конституції України), державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову (частина перша статті 6 Конституції України), а діяльність Конституційного Суду України ґрунтується, зокрема, на принципі його незалежності (частина друга статті 147 Конституції України).

Конституцією України підтверджено європейську ідентичність Українського народу і незворотність європейського та євроатлантичного курсу України.

3. Україна, ратифікувавши Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року (далі – Конвенція), визнала обов'язковою для себе юрисдикцію Європейського суду з прав людини

(далі – Страсбурзький Суд) в усіх питаннях, що стосуються тлумачення і застосування Конвенції. Страсбурзький Суд у своїй практиці стало дотримуватися позиції, що гарантоване статтею 6 Конвенції право на справедливий суд зобов'язує державу організувати свою судову систему в такий спосіб, щоб це відповідало вимогам цієї статті також і в питаннях внутрішньої організації судів. У низці своїх рішень Страсбурзький Суд зазначив, що конституційні суди підпадають під поняття „суд, установлений законом“, що його містить стаття 6 Конвенції.

Окрім того, Страсбурзький Суд установив, що така конвенційна вимога в рамках статті 6 Конвенції, як „суд, установлений законом“, стосується процедури призначення суддів. Так, оцінюючи, чи мало місце порушення гарантованого статтею 6 Конвенції права на справедливий суд, Страсбурзький Суд визначив, що юридична оцінка призначення суддів є неодмінним компонентом висновку про те, чи це був суд, „установлений законом“. Страсбурзький Суд у рішенні у справі *Xero Flor v. Poland* від 7 травня 2021 року (заява № 4907/18), обґрунтовуючи питання судових призначень, указав: «Стосовно фрази „установлений“ Суд мав на увазі мету такої вимоги, яка полягає в тому, щоб захищати судівництво від неправомірного зовнішнього впливу, зокрема, від виконавчої влади, але так само і від законодавчої чи від самої судової всередині неї. У цьому зв'язку Суд установив, що процес призначення суддів неодмінно становив внутрішньо властивий елемент поняття „установлений законом“ <...>» (§ 245).

Отже, для того, щоб процедура призначення суддів Конституційного Суду України та набуття ними повноважень відповідала вимогам європейських стандартів, установлених Страсбурзьким Судом, неодмінно має бути дотримано приписів Конституції України, які гарантують верховенство права (правовладдя) в Україні та поділ державної влади з тим, щоб до складу Конституційного Суду України входили судді, що їх призначено у спосіб, який відповідає поняттю „суд, установлений законом“ у розумінні статті 6 Конвенції.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 6, 8, 147, 148, 149¹, 153 Конституції України, на підставі статей 3, 39, 83 Закону України

„Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 27 Регламенту Конституційного Суду України

Конституційний Суд України

п о с т а н о в и в:

Голові Конституційного Суду України або судді Конституційного Суду України, який виконує його обов'язки, скликати спеціальні пленарні засідання Конституційного Суду України для складення присяги суддями Конституційного Суду України, що їх призначив Президент України указами від 26 листопада 2021 року № 596/2021, № 597/2021, після припинення повноважень або звільнення з посади на підставах, визначених у статті 149¹ Конституції України, суддів Конституційного Суду України, що їх призначив Президент України за період 2013–2018 років.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ